

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Urto/3/2017
Identifikačné číslo spisu:	9017200040
Dátum vydania rozhodnutia:	14.06.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Štefan Michálik
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:9017200040.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Michálika, sudcov JUDr. Gabriely Šimonovej a JUDr. Martina Piovartsyho na neverejnom zasadnutí konanom 14. júna 2018 v Bratislave, v konaní o uznanie a výkone cudzieho rozhodnutia na území Slovenskej republiky, v trestnej veci odsúdeného J. O., o odvolaní odsúdeného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 1. júla 2015, sp. zn. 5Ntc 6/2014, takto

rozhodol:

Podľa § 518 ods. 4 Tr. por. v spojení s čl. 6 bod 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd z 3. septembra 1953 z r u š u j e sa rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 1. júla 2015, sp. zn. 5Ntc 6/2014, a vec mu vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach rozsudkom, sp. zn. 5Ntc 6/2014, z 1. júla 2015, podľa § 15 ods. 1, § 17 ods. 1 zák. č. 549/2011 Z.z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 549/2011 Z.z.), uznal vo vzťahu k osobe odsúdeného J. O. rozsudok Odvolacieho súdu v Miláne zo dňa 24.4.2013, sp. zn. 2948/13, právoplatný dňa 15.6.2013, ktorým bol uznaný vinným z trestného činu nezákonného obchodu s omamnými a psychotropnými látkami podľa čl. 73 ods. 1 a ods. 1bis Dekréty Prezidenta Republiky 309/90, a zároveň rozhodol o výkone uloženého trestu odňatia slobody v dĺžke 1825 dní a o zaradení odsúdeného na jeho výkon podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Voči predmetnému rozsudku podal odsúdený v zákonnej lehote odvolanie, ktoré odôvodnil tým, že Krajský súd v Košiciach sa nevysporiadal s otázkou započítania väzby alebo samotným výkonom trestu na území Talianska, kde bol uznaný za vinného. Podľa názoru odsúdeného, z napadnutého rozsudku nie je zrejmé, aký trest má vykonať, nakoľko vo výrokovej časti napadnutého rozsudku súd skonštatoval, že odsúdený má vykonať na základe uznania cudzieho rozhodnutia trest odňatia slobody v dĺžke 1825 dní, a to aj napriek tomu, že časť trestu vykonal. Odsúdený považoval za potrebné uviesť, že na území Talianska bol zadržaný dňa 3. apríla 2012 a do 6. decembra 2012 bol vo väzbe a následne od 6. decembra 2012 bol vo výkone trestu odňatia slobody. Ďalej uviedol, že časť trestu vykonal v rámci

premeny trestu odňatia slobody na trest domáceho väzenia od 15. decembra 2014. Namietal, že súd sa nevysporiadal s otázkou, či sa osobne zúčastnil, alebo nezúčastnil konania, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutiu na území Talianska a či bolo konanie v súlade s procesnými požiadavkami právneho poriadku Talianska. Vzhľadom na uvedené skutočnosti odsúdený žiadal, aby najvyšší súd zrušil, alebo zmenil rozhodnutie krajského súdu a zároveň určil, akú dĺžku trestu uloženého súdom v Taliansku na území Slovenskej republiky má ešte vykonať. Na záver odsúdený uviedol, že sa v súčasnosti nezdržiava na adrese svojho trvalého bydliska na území SR, ale na adrese vo Veľkej Británii a po doručení rozhodnutia o odvolaní proti napadnutému rozhodnutiu sa podriadi právoplatnému rozhodnutiu súdu a bez zbytočného odkladu, ak to bude súdom určené, nastúpi do výkonu zvyšku trestu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade podaného odvolania preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že postupom súdu sa odsúdenému odňala možnosť konať pred súdom, na ktorú musí súd prihliadať z úradnej povinnosti.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 549/2011 Z.z. rozhodnutie možno v Slovenskej republike uznať a vykonať ak skutok, pre ktorý bolo rozhodnutie vydané, je trestným činom aj podľa právneho poriadku Slovenskej republiky, ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak, a ak odsúdený je štátnym občanom Slovenskej republiky a má obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky alebo má na jej území preukázateľné rodinné, sociálne alebo pracovné väzby, ktoré môžu prispieť k uľahčeniu jeho nápravy počas výkonu trestnej sankcie spojenej s odňatím slobody na území Slovenskej republiky.

Podľa § 12 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z.z. na konanie o uznaní a výkone rozhodnutia je príslušný krajský súd, v ktorého obvode má odsúdený obvyklý pobyt alebo vykonáva trest odňatia slobody; inak je príslušný Krajský súd v Bratislave. O začatí konania o uznaní a výkone rozhodnutia upovedomí príslušný súd ministerstvo.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z.z. súd rozhodne o tom, či sa rozhodnutie uzná a vykoná na neverejnom zasadnutí po písomnom vyjadrení prokurátora. Súd rozhoduje rozsudkom.

Podľa § 15 ods. 5 zákona č. 549/2011 Z.z. proti rozhodnutiu podľa odseku 1 je prípustné odvolanie, ktoré môže podať odsúdený alebo prokurátor. Odvolaním nemožno napadnúť dôvody, pre ktoré bolo rozhodnutie vydané v inom členskom štáte. Odvolanie má odkladný účinok.

Podľa § 29 zákona č. 549/2011 Z.z., ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie podľa tohto zákona sa použije Trestný poriadok. Podľa § 2 ods. 17 Tr. por., trestné veci prejednáva súd verejne. Z hlavného pojednávania alebo verejného zasadnutia môže byť verejnosť vylúčená len v prípadoch ustanovených týmto zákonom. Rozsudok musí byť vždy vyhlásený verejne.

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por., ak po zrušení napadnutého rozsudku alebo niektorej jeho časti treba urobiť vo veci nové rozhodnutie, vráti odvolací súd vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, len vtedy, ak by doplnenie konania odvolacím súdom bolo spojené s neprimeranými ťažkosťami, alebo by mohlo viesť k iným skutkovým záverom.

Podľa § 518 ods. 4 Tr. por. proti rozsudku o uznaní cudzieho rozhodnutia je prípustné odvolanie, ktoré môže podať odsúdený, prokurátor alebo minister spravodlivosti. Odvolací súd na neverejnom zasadnutí odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné. Ak odvolanie nezamietne, zruší napadnuté rozhodnutie a po doplnení konania, ak je potrebné, sám rozhodne rozsudkom, či sa cudzie rozhodnutie uznáva alebo neuznáva.

Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že Krajský súd v Košiciach rozhodol rozsudkom na neverejnom zasadnutí dňa 1. júla 2015. Problematiku verejného vyhlásenia rozsudku Najvyšší súd Slovenskej republiky rozobral aj vo svojich rozhodnutiach, sp. zn. 6 Urto 5/2017, a sp. zn. 6 Urto 8/2017. V tejto súvislosti najvyšší súd opätovne poukazuje na to, že zásada verejnosti je upravená v § 2 ods. 17 Trestného poriadku, v ktorom je uvedené, že rozsudok musí byť vždy vyhlásený verejne. Taktiež je

upravená aj v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pričom právo na verejné prerokovanie vecí v konaní pred súdom je ustanovené v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, pričom podľa týchto ustanovení možno verejnosť vylúčiť z konania pred súdom len v prípadoch ustanovených zákonom. Podľa čl. 142 ods. 3 ústavy, rozsudky sa vyhlasujú v mene Slovenskej republiky a vždy verejne. Zásada verejnosti je významnou zárukou zákonnosti trestného konania a zahŕňa právo na verejné prerokovanie vecí; verejnosť má prístup na súdne konanie, čo možno chápať jednak ako kontrolnú funkciu verejnosti nad výkonom súdnictva, jednak ako výchovnú funkciu trestného konania vo vzťahu k verejnosti a právo na verejné vyhlásenie rozsudku. Zatiaľ, čo právo na verejné prerokovanie vecí môže podliehať obmedzeniam ustanoveným v zákone, právo na verejné vyhlásenie rozsudku platí bez výnimky, čo ustanovuje aj Trestný poriadok v § 249 ods. 6. Súd rozhoduje rozsudkom na základe postupu, ktorý sa skladá z 3 základných krokov: prvým je postup podľa § 169 Tr. por., druhým je postup podľa § 170 Tr. por. a posledným postup podľa § 171 Tr. por. Pokiaľ pri prijímaní rozsudku chýba čo i len jeden tento krok, je rozsudok nezákonný, nenastávajú u neho zákonom predpokladané účinky, a tak ide o podstatnú chybu konania, ktorú nemôže napraviť odvolací súd svojím rozhodnutím.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že Krajský súd v Košiciach nepostupoval správne, keď rozsudok, ktorým uznal a vykonal rozsudok Odvolacieho súdu v Miláne zo dňa 24.4.2013, sp. zn. 2948/13, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 15.6.2013, v spojení s rozsudkom č. 679/2012 vydaným Súdom v Lecco dňa 12.11.2012, právoplatným dňa 15. júna 2013, nebol vyhlásený verejne. Neexistuje výnimka, ktorá by umožňovala vyhlásiť rozsudok neverejne. Požiadavka verejného vyhlásenia rozsudku je vyjadrením jednak ústavného princípu verejnosti súdnictva ako aj naplnením požiadavky Trestného poriadku ustanovenej v § 2 ods. 17 a v čl. 6 bode 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Pokiaľ bolo zistené, že rozsudok nebol vyhlásený verejne, ide o tak závažnú vadu konania, pre ktorú je potrebné v konaní o opravnom prostriedku takýto rozsudok zrušiť. Oprava vyhlásenia v odvolacom konaní neprichádza do úvahy. Rozsudok musí byť vyhlásený vždy verejne, a to aj v tom prípade, ak bola verejnosť z prejednávanej veci vylúčená. Keďže Krajský súd v Košiciach rozsudok verejne nevyhlásil, Najvyšší súd Slovenskej republiky ho zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie v zmysle § 518 ods. 4 v spojení s čl. 6 bod. 1 Dohovoru. Je pravdou, že v § 518 ods. 4 Tr. por. zákonodarcu neuviedol možnosť zrušenia rozsudku a zároveň vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, avšak nakoľko sa jedná o takú vadu, ktorú odvolací súd nemôže sám napraviť, pretože odsúdenému bolo odňaté právo konať pred súdom, bolo nutné postupovať tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Ďalej Najvyšší súd Slovenskej republiky z obsahu spisu zistil, že Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky s poukazom na § 12 ods. 1 a § 28 zákona č. 549/2011 Z.z. zaslalo Krajskému súdu v Košiciach dňa 25. februára 2014 osvedčenie v zmysle čl. 4 Rámcového rozhodnutia rady 2008/909/SVV z 27. novembra 2008 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky v trestných veciach, ktorými sa ukladajú tresty odňatia slobody alebo opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody na účely ich výkonu v Európskej únii (ďalej len „osvedčenie“) príslušného orgánu štátu pôvodu - Talianskej republiky z 13. decembra 2013 a jeho preklad, v ktorom žiadal o uznanie a výkon rozsudku Súdu v Lecco - Tribunale di Lecco, sp. zn. 679/12 z 12. novembra 2012, právoplatného 15. júna 2013, v spojení s rozsudkom Odvolacieho súdu v Miláne - Corte di Appello di Milano, sp. zn. 874/2013, právoplatného 15. júna 2013, ktorým bol občan Slovenskej republiky J. O. odsúdený za trestný čin výroby, obchodu a prechovávanía omamných a psychotropných látok podľa čl. 73 ods. 1 a ods. 1bis Dekréty Prezidenta Republiky 309/90. Za spáchanú trestnú činnosť Odvolací súd v Miláne uložil odsúdenému trest odňatia slobody v trvaní piatich rokov s peňažnou pokutou vo výške 30.000,- eur, ktorý vykonával na území Talianskej republiky.

Z osvedčenia vyplýva, že v období od 3.4.2012 do 12.11.2013 si odsúdený vykonal trest v trvaní 615 dní (stav ku dňu 13.12.2013). Ďalej sa v Osvedčení uvádza, že „... od celkovej dĺžky trestu je potrebné odrátať 90 dní predčasného prepustenia ...“ (stav ku dňu 11.12.2013). V zmysle bodu 2.4 osvedčenia si mal odsúdený vykonať trest dňa 2.1.2017 (čl. 56 súdneho spisu). Krajská prokuratúra v Košiciach poskytla 12. januára 2015 súhlasné stanovisko k uznaniu predmetných cudzích rozhodnutí, keďže nebol

zistený žiaden z dôvodov odmietnutia uznania a výkonu cudzích rozhodnutí v zmysle § 549/2011 Z.z. Predsedníčka senátu Krajského súdu v Košiciach pred rozhodnutím vo veci požiadala príslušný orgán štátu pôvodu o stanovisko k peňažnej pokute vo výške 30.000,- eur. Z nóty zaslanej Prokuratúrou v meste Lecco z 14.5.2015 vyplýva, že odsúdený J. O. vykonával trest odňatia slobody od 3.4.2012. Dňa 4.12.2014 bol odsúdený prepustený z dôvodu výkonu domáceho väzenia, z ktorého ušiel dňa 22.3.2015. Dňa 8.5.2015 bol odsúdenému nariadený výkon väzby pre zostávajúci trest odňatia slobody vo výške jedného roka a jedného dňa na základe nariadenia č. 1217/15 z 21. apríla 2015, ktorým súd vykonávajúci dozor v Benátkach zrušil predchádzajúce povolenie alternatívneho opatrenia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nad rámec uvádza, že krajský súd pochybil, pretože výrok o uznaní a výkone cudzieho rozhodnutia v jeho uznávacom rozsudku je neúplný. V zmysle § 29 zákona č. 549/2011 Z. z., ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie podľa tohto zákona sa použije Trestný poriadok. Z povahy veci vyplýva, ide najmä o tie ustanovenia Trestného poriadku, ktoré obsahovo vo všeobecnosti upravujú konanie o uznaní a výkone cudzieho rozhodnutia, a teda konanie podľa prvého dielu tretej hlavy piatej časti Trestného poriadku - uznanie a výkon cudzieho rozhodnutia - § 515 - 521 Trestného poriadku a samozrejme aj ustanovenia o rozsudku (§ 163 a nasl. Trestného poriadku a pod.). Konanie podľa zákona č. 549/2011 Z. v znení zákona č. 244/2012 Z.z. je konaním *lex specialis* ku konaniu podľa šiestej hlavy tretej časti Trestného poriadku - odvolanie a konanie o ňom, ktoré subsidiárne dopĺňa konanie špeciálne.

V zmysle § 515 ods. 2 písm. b/ Trestného poriadku, cudzie rozhodnutie možno uznať aj vo výroku, ktorým bol uložený trest odňatia slobody alebo podmienený trest odňatia slobody. V dôsledku spôsobu, akým je odsek 2 cit. ust. formulovaný, sa čiastočne vytráca obsahová presnosť tohto ustanovenia, pretože *stricto sensu* iba v písmene a) sa spomína uznanie „výroku o vine“. Odkaz na „vinu“ je v tomto písmene zdôraznený, pretože ide o situácie, v ktorých nedošlo k uloženiu trestu. Samozrejme, výrok o vine je prirodzenou súčasťou (podkladom) každého ďalšieho z uvedených rozhodnutí. V uznaní výroku o treste je subsumované aj uznanie výroku o vine. Správne by odkaz na výrok o vyslovení viny mal byť uvedený už v záhlaví (alebo zopakovaný v každom písmene osobitne). Skutočnosť, že predmetom uznania podľa odseku 2 je aj výrok o vine, napokon potvrdzuje aj znenie odseku 3, ktorý sa nevzťahuje len na písmeno a), ale na celý odsek 2. Takúto interpretáciu potvrdzuje aj § 519 Tr. por. o účinkoch uznaného cudzieho rozhodnutia, pretože cudzie rozhodnutie by nemohlo mať rovnaké účinky ako rozsudok slovenského súdu, ak by sa „neuznala“ vina odsúdeného. Keďže sankciu možno uložiť len osobe vinnej zo spáchania trestného činu, podmienkou uloženia sankcie je, aby osoba bola uznaná vinnou zo spáchania trestného činu, ktorého právnym následkom je sankcia (§ 31 ods. 1 Tr. zák., § 2 ods. 4 Tr. por., čl. 50 ods. 2 ústavy). Preto aj uznávajúce rozhodnutie musí byť kompletne a tvoriť logický celok tak, aby zodpovedalo všetkým kritériám zákonnosti, medzi ktoré nepochybne patrí existencia zákona zodpovedajúceho rozsudku pozostávajúceho minimálne z výroku o vine a z výroku o treste. Z uvedeného vyplýva, že na obsah výroku o vine sa aplikuje § 163 ods. 3 Tr. por., v zmysle ktorého „Výrok, ktorým sa obžalovaný uznáva za vinného, alebo ktorým sa spod obžaloby oslobodzuje, musí presne označovať trestný čin, ktorého sa výrok týka, a to nielen zákonným pomenovaním a uvedením právnej kvalifikácie, ale aj uvedením miesta, času a spôsobu spáchania, prípadne aj s uvedením iných skutočností potrebných na to, aby skutok nemohol byť zamenený s iným ako aj uvedením všetkých zákonných znakov vrátane tých, ktoré odôvodňujú určitú trestnú sadzbu.“ Preto nestačí v uznávacom rozsudku len stroho konštatovať, že cudzie rozhodnutie sa uznáva vo výroku o vine bez toho, aby v tomto výroku absentovala skutková veta, ktorá vždy tvorí nevyhnutnú zákonnú súčasť každého rozsudku - § 163 ods. 3 Trestného poriadku (samozrejme okrem tzv. doplňujúceho rozsudku podľa § 166 Trestného poriadku).

Ďalej je potrebné vytknúť Krajskému súdu v Košiciach, že hoci požiadal príslušný justičný orgán štátu pôvodu o zaslanie dodatočných informácií pred rozhodnutím vo veci samej (vzťahujúce sa primárne iba k peňažnej pokute), vo výroku ani v odôvodnení rozhodnutia sa súd nezaoberal otázkou dĺžky zostávajúceho trestu odsúdenému, nakoľko podľa nóty talianskej strany bol odsúdenému dňa 8.5.2015 nariadený výkon väzby pre zostávajúci trest odňatia slobody vo výške jedného roka a jedného dňa na základe nariadenia č. 1217/15 z 21. apríla 2015, ktorým súd vykonávajúci dozor v Benátkach zrušil

predchádzajúce povolenie alternatívneho opatrenia. Je preto na mieste, aby v ďalšom konaní krajský súd zisťoval tieto skutočnosti, keďže v zmysle § 17 ods. 1 druhá veta zákona č. 549/2011 Z.z. môže súd rozhodnúť o čiastočnom uznaní a výkone rozhodnutia len po predchádzajúcej dohode s justičným orgánom pôvodu. Vo vzťahu k peňažnej sankcii uvedenej v uznávanom rozhodnutí je potrebné na záver poznamenať, že krajský súd nie je oprávnený rozhodovať o uznaní rozsudku v tej časti, keďže sa nejedná o sankciu spojenú s odňatím slobody, preto v posudzovanom prípade krajský súd správne postupoval, keď vo výroku rozhodol iba o uznaní a výkone rozhodnutia, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v zmysle zákona č. 549/2011 Z.z..

Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.